

Naši kraji in ljudje

Imperator Sclavoniae - rex Jugoslaviae

Jugoslovenska ideja od nekdaj do danes — Pojavi in dokazi jugoslovenske skupnosti pred stoletji — Razvoj jugoslovenske misli in njena udejstvitev pod kraljem Aleksandrom

Vsa Jugoslavija in vsi naši prijatelji v inozemstvu se danes, na njegov rojstni dan, spominjajo Nj. Vel. kralja Aleksandra, našega jugoslovenskega vladarja. Z enakim pogumom in enako vero v zmago dobre in velike stvari, ki sta ga vodila skozi dušno in telesno trpljenje svetovne vojne, je prevzel na sebe odgovornost pred zgodovino in narodom za energično operacijo. Z železno roko je začel odstranjevati z jugoslovenskega telesa vse one nezdruge in žalostne pojave, ki so ovirali napredek in razvoj naše drage Jugoslavije in ogrožali celo njen obstoj. Z veliko ljubeznijo do naroda in države, z neomajno vero v njuno moč in notranje zdravje je začel polagati in polaga temelje, gradi stebre za novo, prerajeno, močno in srečno Jugoslavijo.

Danes, ko obhaja naš jugoslovenski kralj svoj rojstni dan, se zbirajo okrog njega misli in želje vseh iskrenih Jugoslovenov, ki mu obenem s prisrčnimi čestitkami pošiljajo ponovna zagotovila, da hočejo slediti njegovemu klicu in posvetiti vse svoje duševne in telesne moči delu za napredek in za srečo jugoslovenskega naroda in jugoslovenske domovine.

Kakor nalašč za današnji dan je napisana študija, ki jo je nedavno objavil bivši minister in med vojno član Jugoslovenskega odbora dr. Niko Županič in ki z velike, zgodovinske perspektive slika pomen dogodkov od 6. januarja dalje, zlasti še pomen 3. oktobra. Iz te študije posnemamo naslednje odstavke.

Prišel je čas, da se napiše knjiga o penzi jugoslovenske misli in nje realizaciji.

Za danes se omejujemo na ugotovitve, da je šele 3. oktobra 1929 realiziral kralj Aleksander I. stoletni sen jugoslovanskih ideologov in s tem si lajno utemeljil državni akt od 6. januarja 1929. — Hvaležno priznava zgodovinsko dejanje z dne 3. oktobra 1929 vse napore in žrtve jugoslovenskih ideologov ter jih venča s popolnim uspehom. Njihovo zadoščenje za vse trpljenje in poniževanje v službi jugoslovenske misli je tem večje, ker vidijo železno in logično doslednost vladarskega genija v prepričanju, da bodo držali telesno Jugoslavijo samo tisti, ki so jo ustvarili duhovno, da mu bodo služili kot najzanesljivejši svetovalci in sodržavniški baši stari, izkušeni, državotvorno misleči in čuteči soborci jugoslovenske misli.

V potenciranem silaju pa se nam pokaže veličina oktoberskega akta, ako ga premostimo še z drugega, svetovnega stališča. Živimo v dobi splošne sinteze in kolaboracije. V znanosti in filozofiji se širi ideja sodelovanja, organizirane kooperacije, na ekonomskem področju je že zmagala ideja racionalne kolaboracije in politično jo napoveduje Društvo narodov. V uspešno tekmo z njim stopa najmodernejša koncepcija Panevrope, ki a priori izključuje »slovanske kolonije« in jim s to apriorno ekskluzivnostjo vsiljuje »Unijo slovanskih držav«. In prvo etapo v njenem razvoju tvori naš ravnokar ustvarjena Jugoslavija.

Razoroženi in poraženi so separatiistični partizani; neizprosna logika dogodkov je proti njihovi separatistični volji ustvarila Jugoslavijo. Ne samo aktualna priroda s svojimi železnimi zakoni, vse se dviga proti njim, se je dvignilo že pred stoletji. Duševni procesi se razlikujejo od fizikalnokemičnih baš v tem, da se razvijajo počasi. Ideja zmaguje v stoletjih periodičnega ponavljanja in poizkušanja. In baš ta polagoma rastoči, stopnjevanje razvoj ji daje jamstvo moči in trajnosti. In stinktivno in podzavestno se je utrjala misel jugoslovenskega edinstva že pred stoletji v naših narodnih državah in vseh njihovih instinkti. Ta silni instinkt pa je zavestno zmagal šele v zadnjem naskoku dne 3. oktobra 1929 z realizacijo Jugoslavije.

Že hrvatski in srbski vladarji so imenovali večkrat svoje države »Slovenija« ali »Slavija« (latinsko: Sclavonia). Slovenska država je nosila že v ranem srednjem veku, v 7. in 8. stoletju poleg Karantanije tudi ime Slovenija. Po vesteh beneških kronik nosi hrvatski kralj okoli l. 1000 po Kr. naslov »Sclavonum rex« (slovenski kralj); Latini nazivajo v 13.—15. veku s splošnim imenom »Sclavonia« vse srbsko-hrvatske kraje od Istre do ustja Bojane in vso notranjost Balkanskega polotoka od Jadranskega morja do Dunava. Po Nikiforu Brijenju, možu Ane Komnene, stanuje narod »Slavonov« v deželi »Macedonije« vse do Dunava (l. 1072). Pri zadnjih povelihi Tomi Splitskem in v ovrskih poveljih znači »Sclavonia« celokupno Hrvatsko, ono na jugu v Primorju in ono na se-

veru med Dravo in Savo. Uradni državni pečat Hrvatske (izdalen leta 1477.), ki se je rabil vse do 18. stoletja, je imel napis: sigillum nobilium regni Sclavoniae. In naposled Dušanova Srbija, največja jugoslovenska državna tvorba v srednjem veku! Stefan Dušan Silni ukazuje v letu svojega kronanja Dubrovničanom s poveljem z dne 20. avgusta 1346, da dajo v njegovo imeno v imenu njegovih blagovernih prednikov dar cerkvi sv. Nikole v južnotalijanskem mestu Bari, pa se pri tej priliki imenuje: Dei gratia Romaniae, Sclavoniae et Albaniae imperator. Vse južnoslovenske dežele, sto ječe takrat pod žezlom Dušanovim, se označujejo z imenom »Sclavonia« (Slovenija, Slavija). Deset let pozneje se imenuje car Dušan kratko »imperator Sclavoniae« v pismu be neškemu dožu.

Da je že tudi ljudstvo samo v srednjem veku imelo čustvo skupnega iz vora, čustvo veličine in sile jugoslovenskega naroda, sklepamo iz neke stare hrvatske narodne pesmi, v kateri se naziva car Uroš »car slovin ski«.

V zadnji razvojni fazi je pripravila Jugoslavijo propaganda jugoslovenskega odbora v Londonu, ki je za časa svetovne vojne delovala po vseh kulturnih državah z nalogo in ciljem, da doseže osvobodjenje in ujedinjenje avstro-ogrskih Jugoslovenov s kraljevim Srbijo in Črno goro v enotno, nezavisno monarhijo. Jugoslovski odbor je razširil s takim uspehom no vo ime po vsem kulturnem svetu, da ga je ta spontano prevzel takoj po nastanku naše države ter jo nazval za »Jugoslavijo«, a narod za »Jugoslo vene«, čeprav smo se v svoji ozko srčnosti uradno imenovali drugače.

Jugoslavija se torej ni pojavila na odru zgodovine kot efermentna iskra bujne fantazije. Razvijala se je organsko v kolaboraciji stoletij in najbolj-ših duhov našega naroda. Ta kolaboracija pa je samo nabirala in pripravljala kaotično gradivo, pri čemer je moral še individualni logos (zmesel, ideja), ki je ta kaos prešnil, uredil in oživil. In ta ustvarjajoči logos je izpregovoril rešilno in stvarilno besedo »Jugoslavija« z zakonom od 3. oktobra 1929. Z njim je vdihnil naši državi sposobnost zdravega življenja, napredujoče rasti in mogočnega razvoja. V pre mišljeni skromnosti pa nikakor ne žalujemo, da ta državotvorni genij ni še postal »Imperator Sclavoniae«, temveč se iskreno radujemo, da živi in ustvarja med nami kot istinski »Rex Jugoslaviae«, tiste Jugoslavije, kateri je ustvaril vzor in predhodnico že pred 120 leti enako velik državnik, Imperator Napoleon I., — z jugoslovensko Ilirijo.

Omladina

Z veseljem je pozdraviti korake naše napredne mladine, ki se je po dolgem prehodu vendarle priklopila tako daleč, da je spot priča izdajati svoje lastno glasilo ter tako stopila v stik z javnostjo.

10. t. m. je izšla 1. številka »Omladina«. Vsebinska: Pota in cilji, Spominu Ivana Cankarja, Zedinjenje evropske države, 1. december v Zagrebu, Deset let Lužičko-srbske dijaške zveze. Svet slušateljstva ljubljanske univerze, Gledališče, Šah. V podlistku: Naš pokret, Movitina zadnja pot.

V tej številki so očitna in vidna vsa pota, ki jim sledi naša mladina, naravno se občuti, kako na samo svoj način pojmuje in oblikuje mladina življenje današnjih dni. Vse njene želje so upravičene, vse njeno pojmovanje je v največjih točkah odobravanja vredno. Zdi se, da smo s tem glasilom pridobili ogledalo, kjer se odraža vsa pot, vse ideje, vse optimizem naše mladine. Že raznovrstna vsebina kaže, da se mladina vsestransko zanima in na vseh področjih deluje. List toplo priporočam Upam, da bo našel pot v sredo naše javnosti, ki edina lahko gumno podpira smoteno delo svojega naraščanja.

Stolp na Boču

Poljčane 14. decembra.

Kdor se je vozil iz Ljubljane v Maribor, gotovo ni prezrl precej velike postaje Poljčane, kjer se izpod vnožja prilazne vasi istega imena dviga v nebo veličastna in dekaj visoka gora Boč, ki vzbudi zanimanje zaradi svoje značilne kope. Ta, v podliskju Konjiškega pogorja, 980 m visoka gora, je bila sicer dosedaj širši javnosti manj poznana. Res jo je vsako leto pose-tilo gotovo število bolj tihisti turistov, vendar kaj več zanimanja pa Boč ni dosegel, ker je prvič premalo poznana, drugi pa ga zato niso posejali v večem številu, ker je pravi razgled z nje mogoč le ob gotovih poznih jesenskih in zgodnjih pomladanskih dneh, ko ni listja na drevju, s katerim je greben gosto zarašen. Tudi pota so bila v slabem stanju in je bila markacija le tu pa tam vidna.

Odkar pa obstaja ta mlada in agilna planinska podružnica (ustanovljena je bila lani julija), ki si je med drugimi predvsem nadela nalogo, na Boču postaviti v najkrajšem času večji razgledni stolp, je pa stvar drugačna. Zanimanje za Boč se je znatno povečalo in v treh mesecih se je vpisalo nad 300 posetnikov v knjigo, ki se nahaja pri posestniku g. Jagru pod Bočem pri sv. Miklavžu. Posebno se zanimajo za stolp tudi sosednji planinski podružnici slovenjebistriška in rogaška, ki sta obljubili ne samo moralno, ampak tudi gumno podporo, da se dobra akcija v najkrajšem času izvede. Predvsem se je zavzela za

stvar Rožanka Slatina, ki je obljubila polovico vseh stroškov ter je tako tukajšnja podružnica dospela že tako daleč, da začne na spomlad stolp že postavljati.

Razgledni stolp bo 18—20 m visok, tako ta bo z njim Boč dosegel ravno višino 1000 metrov. Zgrajen bo iz macesnovega in jesenovega lesa na zidanem podstavku v premeru 6 m in bo imel 5 etaž. Spodnja bo preurejena v sobo, kjer bo 6 postelj za prenočišče in štedilnik za kuhanje. Stopnice bodo po sredi stolpa v obliki svedra spelane na vrh.

S stolpa, ki bo viden po vsej mariborski oblasti, bo na vse strani sija en razgled. Poleg večjih in manjših hribov ter gorskih grebenov, po katerih je posejanih 146 cerkvic (vidnih z daljnogledom), se bo proti severovzhodu odprl pogled tja do Blatnega jezera, proti severu na znani graški vrhunc Schnöblich in dunajski Snežnik ter na Solčavske planine in Julijske Alpe na zapadu, kjer se v jasnih dnevih začrtajo na obzorju robovi visokega očaka naših gor — Triglava.

Ves stavební material stolpa, ki mora biti glasom pogodbe gotov do 15. junija l. 1930, je že na vrhu stesan in pripravljen. Za ves ostali material se bo poskrvelo čez zimo, tako da ga bo možno spomadi že v dobrih 3 tednih postaviti. Stroški so preračunani do 40.000 Din.

Z dograditvijo stolpa na Boču bo naš kraj brezdvomno pridobil in se bo tuški promet znatno povečal. Hvale vredno je dejstvo, da se tega nekateri krogi v polni meri zavedajo ter akcijo po svojih močeh podpirajo.

Poleg stolpa, ki bo viden znak privlačnosti daleč naokoli, pa je Boč sam na sebi znamenit. Ponaša se s svojimi lepoto in ves je skrivnostna.

Zakaj se še vedno mučite

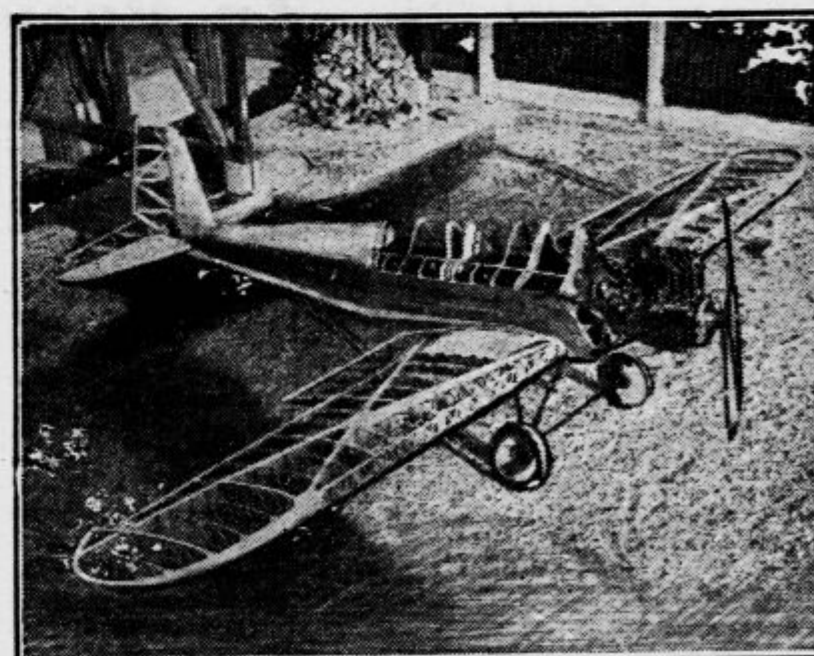
z mrcenjem in trenjem perila, ko vendar z Schichtovim RADIONOM lahko tako enostavno in udobno perečete? Način je sledeči:

1. Običajno namakanje preko noči.
2. Raztopiti Schichtov RADION v mrzli vodi in perilo 20 minut prekuhati.
3. Perilo najprej v topli, nato večkrat v mrzli vodi dobro izplakniti.

Poskusite samo enkrat in uverili se bode, da Vam nobena stvar ne pripomore do tako lepega perila kot

Schichtov RADION

Novo letalo Aero kluba

Novo, skoraj dograjeno letalo našega Aerokluba na dvorišču tovarne Ing. Bloudka v Šiški, kjer ga opremljajo s poslednjimi deli. Dograjeno letalo bo doseglo maksimalno brzino nad 200 km na uro, kar ga usposablja za mednarodno tekmovalno. Letalo se bo že leta 1930. udeležilo evropskega krožnega poleta in smemo, sodeč po njegovi konstrukciji pričakovati, da nas bo častno zastopalo.

Pred kazenskimi sodniki

Ljubljana, 16. decembra.

Pred kazenskim senatom, ki mu je predsoeval a. s. dr. Vinko Strasser namesto upokojenega v. a. s. dr. Kaisera, so se vršile v socialnem in kriminalnem pogledu interesantne kazenske razprave, katerih predmet so bili izključno zločini zoper tujo lastnino.

Pozimi, ko je začetkom našurje pretiskal mraz, je izgubil delo v neki tovarni mlad ključavničar, ki se je trudil pošteno preživljati ženo in otroka. V njegovo družino se je naselilo pomanjkanje in krenil je na stranpoti tako, da je končno prišel v kriminal. Na zvit način je znal raznim ljubljanskim trgovcem izvabiti manufakturo in gramofonske plošče. Prišel je sprva z gramofonskimi ploščami. Nato pa je začel jemati pri trgovcih manufakturo na obroke. Blago je prodal ali zastavil v mestni zastavljalnici. Prvi obrok je plačal, a za druge se ni zmedel. Prevarenil je tako 13 trgovcev, ki trpe škodo nad 9800 Din.

Pred kazenskim senatom se je mladi mož France Jamnik, ključavničar, kot obtoženec pojavil v belih teniščevljah, lepih in skrbno zlikanih poletnih hlačah in s črnim žaketom. Njegove roke ne kažejo več sledi, da bi kdaj prijemale za težko ključavničarsko delo. Njegov zagovor je bil kratek:

— Pozimi sem zbolel. Ko sem se zopet v tovarni javil na delo, so mi dejali: »Ni dela! Išči se drugje!« Povsod, kjer sem povprašal za delo, so mi odgovorili: »Zal, ste premladi! Rabimo starejše!« V bedi sem začel blago kupovati na obroke. Priznam vse.

Pri trgovcih je navadil naslov, da stanuje v Jamševi ulici. Predsednik je omenil: »Tvrdis, ki na ta naslov pisala pismo je prišlo nazaj s pripombo: Umrl!« Nekega trgovca je tudi potegnil z napačnim imenom prijateljevim. Ko ga je prijel, se je izgovoril: »Gospod! Vse bo moja, teta poravnala!« Trgovec je zahteval od njega naslov tete. Navedel je France, da teta stanuje na Jesenicah. Trgovec piše na to: »Pismo vrnilo z opazko: Nepoznana!« Mladi France J., katerega je državni

tožitelj označil, da postane profesionalenec v novi stroki, je bil obsojen na 7 mesecev jela.

Vlačugar in tat iz prilike

Berti L. je tip mladega postopača. Med vojno je služil pri znanem 97. pešpolku. Predsednik mu je kratko pojasnil, zakaj je danes poklican na odgovor. Obdolžen je, da je ukradel natakarku Slugi v Narodni kavni obloko in jo potem okrog ponujal. Predsednik: »Povejte, kako je bilo?« Berti: »Res sem bil v Narodni kavarni. Beračil sem. Videl me ni nihče, da bi jaz vzel obloko. To mi je v »Zvezdi« dal neznan človek, da jo prodam. Zato, gospodje sodniki, ne morem reči, da sem jo ukradel.«

Predsednik: »Mislite, da vam bomo verjeli! Pravite, da ste bili tako pijani, da ne veste, kod ste hodili.« Obtoženec: »Pil sem zelenega. Zato ne vem, kod sem beračil. Sem pijan takoj, če ga le malo pogledam. Sem invalid. Težko delati ne morem.«

Predsednik: »Državni tožitelj zahteva za vas strogo kazeno!«

Obtoženec: »Raje bi priznal, če bi res ukradel, pa nisem. Drugače sodniki prosim milostno sodbo!«

Sodba se je glasila: 6 mesecev težke ječe.

Cene govorijo

da smo najcenejši v vseh oblačnih potrebščinah. Ohleke, suknje, double šofe, perilo, pletenine, trikotaže, rokavice, nogavice, športne čepice itd. kupite pri nas po najnižjih cenah in v veliki izbiri.

A. Presker
Šv. Petra cesta št. 14

Pri želodčnih in črevesnih težkočah, izgubljenem teku, zagatenju, napetosti, zgagi, vzpehavanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagnanju k bluvanju učinite z 1—2 čaši naravne »Franz Josefove« vode, temeljito iztrbljenju prebavil. Mnenja bolnišnične izpričujejo, da jemljejo »Franz Josefovo« vodo, radi tudi oni, ki morajo dolgo polegati v postelji in jim zelo prija voda. — »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijah trgovinah.

Ne mučite svoje dece z ribjim oljem, temveč ji dajte

JEMALT

ki ima vsled svoje vsebine slada veliko hranilno vrednost, je lahko prebavljiv in draži tek (apetit). Dobiva se v vseh lekarnah.

Ob pol 8 in 9. premijera! Novo! Danes!

Najlepa žena Amerike, znana iz nepozabnih filmov »Rumena Mlija« in »Huzar«

Billie Dove

v najnovejšem filmu razkošja in ljubavnega čara

Počem hrepenilepa žena?

Zgodba mlade prodajalke, ki si želi bogastva, razkošja in sreče! Vsaka ženska in vsak moški mora videti ta film!

Elitni kino Matica

Tel. 2124

Domače vesti

Promocija. V soboto je promoviral na univerzi v Innsbrucku za doktorja vsega zdravilstva g. Janko Benedik z Bleda, sin pokojnega dr. Benedika. Čestitamo!

Z beograjske univerze. Na beograjski univerzi je v tekočem zim. semestru novo vpisanih slušateljev: na pravni fakulteti 1250, na filozofski 452, na tehnični 275, na kmetijski 156, na bogoslovni 97 in na medicinski fakulteti 136. Skupaj je letos na beograjski univerzi vpisanih nad 7000 starih in novih slušateljev. Število slušateljev je na vsa fakulteta znatno naraslo, le na medicinski in tehniški fakulteti se je nekoliko zmanjšalo.

Poset francoske eskadre Boko Kotor. V nedeljo dopoldne je doplula iz Dubrovnika francoska eskadra v Boko Kotor. Francoska admiralska ladja je pri vstopu pozdravila Boko Kotor s streljanjem iz topov. Oddanih je bilo 21 strel. S hercegovaške trdnjave je enako odgovorilo 21 topovskih strel. Na obali se je zbrala velika množica, ki je pozdravljala mornarico prijateljskega naroda. Na potovanju v Kotor so bili Francozi povsod prisrčno pozdravljeni. Pri dohodu v Tivat je eskadra s streljanjem pozdravila naš kr. brod »Dalmacija«. Po povratku iz Kotor se je francoska flotila vsidrala pred Gijonvičem. Ob šestnajstih je bila Francozom na čast prirejena čajanka, zvečer pa baklada in iluminacija obale. V spremstvu viceadmirala Stankovića je francoski admiral posetil znameniti samostan Savino in Hercegnovi. Ob devetih zvečer je francoska eskadra zapustila Boko in odplula v Toulon.

Jugoslovanski univerzitetni klub v Kaliforniji. V Los Angeles v Kaliforniji je bil nedavno ustanovljen Jugoslovanski Univerzitetni klub v Los Angeles, v katerem se zbira naša tamkajšnja vseučiliška omladina, kar je pomenljiv pojav in razveseljiv znak za narodno čuvstvenost naših rojakov v teh oddaljenih krajih.

Brzjavke »XLT« ali voščilne brzjavke. Po ministrskem odloku je v sporazumu z nemško, avstrijsko, češkoslovaško in madžarsko brzjavno upravo med našo kraljevino in omenjenimi državami uvedena posebna vrsta brzjavk »XLT«, ki se smejo sprejemati in odpravljati od 13. t. m. do 19. januarja 1930. S temi brzjavkami se smejo voščiti samo božični prazniki in novo leto. Minimalna pristojbina, ki se mora plačati za eno brzjavko »XLT«, je enaka pristojbini za 10 besed. Minimalna pristojbina znaša torej: za Nemčijo 15.40 Din, za Avstrijo 9.90 Din, za Češkoslovaško 13.75 Din, za Madžarsko 8.80 Din. Te brzjavke morajo imeti pred naslovom posebno in sicer plačano znamenje »XLT«. V besedilu ne sme biti napisano nič drugega kakor samo voščilo za božične praznike in novo leto.

Otvoritev nove železniške proge. Prihodnjo nedeljo bo na svečan način otvorena nova železniška proga Kragujevac-Kraljevo.

Razpisuje se služba pogodbenega poštarja pri pošti Sv. Peter v Savinjski dolini (2. reda). Prošnje s prilagami naj se pošljejo na oblastno pošto-telegrafsko upravo v Ljubljani do 25. t. m. — Razpisuje se tudi mesto predstojnika pri pošti in telegrafu Litija (4. razr.). Prošnje naj se vlagajo do 10. januarja 1930.

Predavanje v »Pravniku«. Jutri v sredo bo predaval na sestanku društva »Pravnik« univerzitetni profesor Aleksander Makleov o deliktih zoper javno moralo po novem kazenskem zakoniku. Predavanje bo točno ob 18. na sodišču v Ljubljani, soba 79.

Zvočniki na zagrebškem glavnem kolodvoru. Na zagrebškem glavnem kolodvoru so v zadnjih dneh za poskušnjo instalirali radijske zvočnike sistema »Tungsram« na raznih krajih kolodvorskega naprav. Ti megaloni bodo občinstvu naznačili prihod in odhod vlakov. Zvočniki funkcionarjo prav zadovoljivo.

Velik železni most na Drini. Kakor poročajo iz Sarajeva, bo v bližnjih dneh izročen prometu velik železni most na Drini pri Zvoniku, ki bo spajal Bačvo z vzhodno Bosno. Stroški za gradbo mostu znašajo okrog 118 milijonov dinarjev.

Božična številka »Zvonček«. Izšla je 2-4 številka našega mladinskega mesečnika »Zvonček«. Kakor vsako številko, odlikuje sedanjost prav posebej pestra vsebina. Ljudska pripovednica Manica Komarova je prispevala črtico »Pri lasicah«, M. Jezernik povestico »Božič«, Stric Pavle piše o Topoli in Oplencu, rojstnem kraju Karagjorgjevičev. Nadaljnji pripovedni in poučni prispevki so: »Zgodba o zgodnjem Jurčku«, »Prvi dan na Japonskem«, Motor na milo (Julij Nardin), »Zeleni ptič«, »Reševanje Divje racice«, »Trije kolači«, »Moj medvedek«, nadaljevanje Ossendowskega »Življenja in prigod male opice«, »Eskimi«, »V kraljestvu os« in drobiž. Številka je lepo ilustrirana; priložen ji je portret kralja Aleksandra I., delo M. Šubica. »Zvonček« zasluži vso podporo staršev in mladine, zato ga priporočamo v naročevanje. Stane na leto 30 Din in se naroča pri upravi, Ljubljana, Frančiškanska 6.

Dva nova lista v Novem Sadu. V zadnjem času sta v Novem Sadu začela izhajati dva nova lista: dnevnik »Otačbina« in tednik »Slovo«, z novim letom pa bo z Kosta Hadžija začel izhajati list pod naslovom »Rade«.

Slovinci v Ameriki. Po najnovejših statističnih podatkih biva v Zedinjenih državah Severne Amerike 665.000 Jugoslovenov, ki so v večini in manjših skupinah razkropljeni po vseh državah širne severnoameriške unije. V tem številu le vračunanih okrog 150.000 Slovencev, 160.000 Srbov in 355.000 Hrvatov. Slovenci imajo danes v Zedinjenih državah deset podpornih enot, ki štejejo 1257 društev in 136.514

organiziranih članov. Najmočnejša podpornica organizacija v Ameriki je Slovenska narodna podpora, ki šteje 672 društev z 61.000 člani ter ima nad štiri milijone dolarjev knovine. Na čelu te organizacije stoji že deset let vztrajni narodni borec Vincenc Cajnkar. Širom Zedinjenih držav imajo Slovenci 57 Narodnih domov, katerih vrednost se cenil na okroglo pet milijonov dolarjev. Osnovani so si 27 moderno urejenih knjižnic in štalinic. Razen tega imajo naši rojaki v Ameriki 18 svojih časopisov, 12 dobro urejenih tiskarn, 4 lastne denarne zavode in deset konzumoproduktivnih zadrug. Izmed Slovencev je 17 lastnikov paroplovnih agencij. Večinoma so Slovenci zaposleni v železnih, bakrenih in premogovnih rudnikih, bavijo pa se tudi z izdelovanjem lesnih produktov in s kmetijstvom. Približno 5000 Slovencev je samostojnih trgovcev, nekaj pa tudi tovarnarjev pohištva in klobučarjev. Iz svoje srede so naši ameriški rojaki dali 37 zdravnikov, zobozdravnikov in kirurgov, 11 profesorjev ter 68 učiteljev in učiteljic, mnogo inženjerjev in pravnikov. Znatno število mlajšega naraščaja zavzema lepe položaje v bančnih in industrijskih podjetjih. Slovenci v Ameriki pa so dali tudi lepo število pisateljev in umetnikov in v par letih bodo ameriške univerze poslate v javnost nad tisočpetsto slovenskih inteligentov.

Velesenzacija! Premijera!

Baskervilski pes

Tajinstveni pes iz slovitiga romana
Sherlok Holmesa.

Ob 3, 4, 5, 6, 7, 8 in 9. **Kino Ideal**

Važna gospodarska panoga je v naši državi perutinarstvo. Pri nas v Sloveniji se to kolikor toliko goji in so bile tudi že mnoge razstave, ki so o tem celo tulemu svetu posvedočile. Naš rojak g. Ciril Žagar pa je tudi v Sunji osnoval zadrugo v prospeh te važne panoge pod imenom »Perutnarska selekcijska zadruga u Sunji«. G. Žagar je znan kot teoretik in strokovnjak in je ustanova pod njegovim vodstvom gotovo na najboljši poti, da bo podprla druge podobne ustanove ter da bo tudi narodu iz okolice pripomogla do zasluzka in slovesa.

Ce od pustnega Ti kroka, v črevesih poka, tresne roka, pusti brizgance in žgani strup, BUDDHA čaj Ti bodi lek in up!
Tea Import, Ljubljana. Aškerčeva ul.

Mednarodna nakazniška služba. Ministrstvo za gradbe razglasa, da se bo prav kmalu uvedel mednarodni nakazniški promet. V ta namen so že pripravljene potrebne vrednotice, in sicer: 1.) mednarodne poštne nakaznice po 0.25 Din, 2.) mednarodne odkupne nakaznice po 0.25 Din in 3.) mednarodne odkupne spremnice po 0.50 Din.

Narodnjakji! Ciril Metodova družba je izdala za božič prav lepe razglednice. Dobilo se v Ljubljani, Mariboru, Celju in tudi drugod po vseh knjižarnah in večjih trafikah. Zahtevajte povsod Ciril Metodove razglednice, ker s tem podprete podpore zelo potrebno šolsko družbo.

Zlasti za božič se spominjamo najboljših in darujmo Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Ključavničarska 3-II.

Gospodine! Vaše perlo per, posuš, monza ali lika tovarna Jos. Reich.

ITO — zobna pasta najboljša!

V železniškem vozu je nevarnost okuženja vedno velika. Najboljšo obrambo vam nudijo okusne pastile ANACOT. 146

Volnene nogavice, pištetnice in rokavice po nizkih cenah pri trvdki Karel Prelog, Ljubljana. 249

Najlepše božično darilo je sesalnik za prah »Elektrolux« in boner za svetlokanje tal. Na 15 mesečnih obrokov. Tehna Mestni trg 25-I, telefon 2580. 1571

Brezplačno poučevanje

v šivanju, vezanju, krojenju i. t. d. na »MINERVA« šiva nih strojih.

Začne se 16. t. m.
Prijav se lahko v trgovini na Miklošičevi cesti od 8—12 ure in od 2—6 ure.

»Tehnik«, Josip Banjai

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 20
v Okrožnem uradu 16890

Din 33.50 v vse kraje

države stane dr. Cermetov Poslovni letnik 1930, s poslovalnim adresarjem Jugoslavije. Zaloga se manjša, naročite čimprej, lani ga ni moglo več sto kupcev dobiti že koncem leta.
Dr. Cermet, Miklošičeva 6, Ljubljana.

TELOVNIKI,
praktično božično darilo, novosti, so ravno prispeli.
L. Putan, Celje.

Oblike in klobuke barva v različnih barvah in plisir tovarna Jos. Reich.

Iz Ljubljane

— Predavanje o kraljevem rodu Karadjordjevičev. V društvu »Soča« je 14. t. m. predaval g. prof. Bačić o slavnom kraljevem rodu Karadjordjevičev. Opisal je podrobneje junaška, plemenita in požrtvovalna dela vseh potomcev od kneza Petrovića, deda Kare D'ordja, do sedanjega našega modrega vladarja. Svobodna Crna gora je tedaj porajala junake, med njimi naša slavnejši rod Karadjordjevičev, v katerih se zrcalijo plemenite duše junaških in neustrašnih borcev za svobodo svojega naroda. Govornik je žel za svoje predavanje velik aplavz. Nato je g. M. Volkov opisal velika dela Njeg. Velikanstva našega kralja kot preporoditelja Jugoslovenov in ustanovitelja narode edinstva in prave jugoslovanske smiselčnosti. Sledilo je več prav dobro uspešna deklamacij in navdušenih govorov.

Božična prodaja prešitih odej

po znatno znižanih cenah

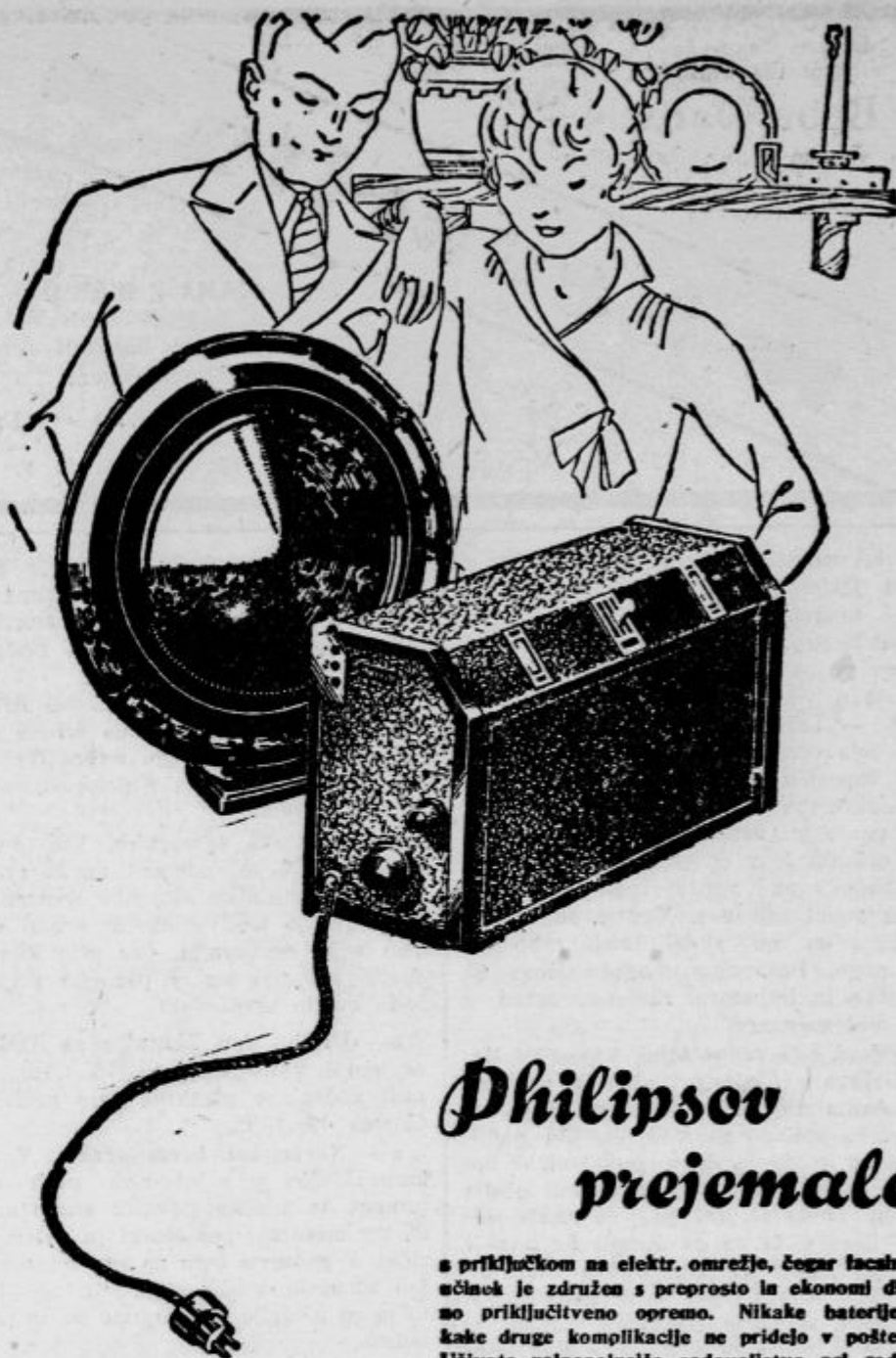
J. Medved

LJUBLJANA

Tavčarjeva (sodna) ul. 7

— Iz gledališča. Zaradi bolezn cele vrste solistov sinoči ni bila mogoča vpriporitev »Švande dudaka« in se je zaradi tega pet »Gorenjski slavček«. — Drevi bo v drami francoske komedije »Življenje je lepo« za abonma B. — V sredo bo v operi »Mignon« gostovala ga. Anica Mitrovičeva, Ljubljancem splošno znana in priljubljena pevka. — V četrtek bo gostovala v drami naša rojakinja gđ. Mileva Miličić-Bolterjeva v vlogi princeze Eboli v »Donu Carlosu«. Gđ. Bolterjeva je rod iz Trsta in je z odličnim uspehom dovršila dramsko šolo v Zagrebu. Predstava bo za abonma A.

— Akademija Sokola II. V proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja priredi Sokol II. danes zvečer ob 20. v telovadnici državne realne društveno telovadno akademijo vsega oddelkov s pestrim sporedom. Nastopi tudi pevski zbor bratskega društva Vič pod vodstvom br. Verbiča star. Člani nastopijo z deveterico br. Erbenca. Glasnice s poznanjskimi prostimi, moški naraščaj z društvenimi gimnastičnimi vajami, ženski naraščaj z vajami z loki itd. Vabimo vsa bratska društva iz Ljubljane in okolice ter cen eno občinstvo, da v polnem številu posetijo akademijo ter s tem

Philipsov prejemalec

s priključkom na elektr. omrežje, čigar tlačnopolni učinek je združen s preprosto in ekonomično priključitveno opremo. Nikake baterije ali kakšne druge komplikacije ne pridejo v poštev. — Uživate najpopolnejše zadovoljstvo pri radiju s vstavitvijo vzvoda.

PHILIPS

pokaže naklonjenost agilnemu Sokolu II. Vstopnine ni.

— Predavanje v društvu »Soča« v Ljubljani. V soboto 21. t. m. bo imela v salonu pri »Levu« ga. Jerica Zemljanova, voditeljica gospodinske šole na Mladiki v Ljubljani, za vse družine zelo poučno predavanje o pravilni prehrani današnjega človeka. Priporočamo članom, posebno gospe in gospodičinam, da ne zamudijo važnega predavanja. Začetek ob pol 21. Vstop prost.

— Orkestralno društvo Glasbene Matice javlja članom, da bo zaradi narodnega praznika vaja v sredo 18. t. m. ob običajni uri.

— Opozorjamo občinstvo na razstavo francoske grafike 19. in 20. stoletja, ki je te dni otvorena v Narodnem domu. Razstava nudi prav dober pregled na boljša francoskih grafikov. Nekaj del je bilo prodanih takoj ob otvoritvi, kar gotovo prič o hvalevrednem zanimanju publike za to lepo umetnost.

— Predavanje o potovanju Matičarjev v Francijo. Francoski institut v Ljubljani opozarja prijatelje in člane društva na sestanek, ki bo v sredo 18. t. m. ob 21. v društvenih prostorih v Narodnem domu. Predaval bo g. dr. Pretnar o potovanju Glasbene Matice v Francijo.

— Vožnja na cestah od hotela »Bellevue«. Mestni magistrat opaza, da vozijo vozniki na obeh cestah, ki vodita od ho-

tela »Bellevue« proti Spodnji Šiški in proti Koslerjevemu zidu, brez zavor ter s tem občutno škodujejo cestam. Ker tak način vožnje tudi iz varnostnih razlogov ni dovoljen, bo mestni magistrat krivce v bodoče strogo kaznoval po cestno-policijskem redu, odnosno jih ovadil policiji.

— Javna dražba zarubljenih predmetov bo 21. t. m. od 9 dopoldne dalje na mestnem magistratu, Mestni trg 1/p. Več na razglasu, ki je nabit na mestni deski.

— Poprava železniškega mostu preko Martinove ceste. Zaradi zopetne vložitve popravljene mostovne konstrukcije in odstranitve stare konstrukcije preko Martinove ceste (Kette-Murnove) bo ostal 19. in 20. t. m. prehod pod železniškim mostom za pešce in vozila zaprt in sicer od 7. do 17.

— Gojencem dramskega tečaja ZKD sporočamo, da se prihodnji sestanek dramskega tečaja vrši v sredo 18. t. m. in sicer ob 19. za prvi in pol 21. za drugi tečaj. Gojenci se naprošajo, da ob tej priliki poravnajo učnino.

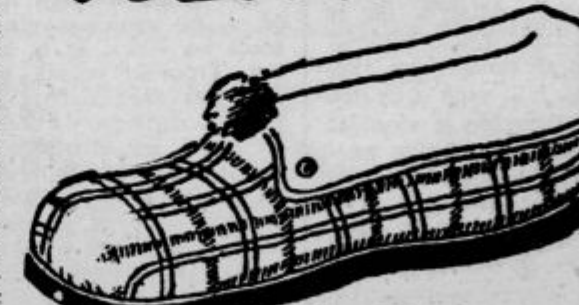
— Smrtna kosa. V Ljubljani je podlegla težki bolezni gospa Terezija Melik, mati znanega univ. profesorja dr. Antona Melika. Pokojni blag in časten spomin, žalujemo naše iskreno sožalje!

— Dve nesreči. V splošno bolnico so včeraj popoldne okrog 14. pripeljali 23-letnega plesarskega pomočnika Stanka Milošiča, stanujočega v Zelini jami. Milo-

HUMANIK

Priporočljiva božična - darila

48-
129-

Iz življenja in sveta

Panteon možganov slavnih mož

Sovjetski inštitut za proučevanje možganov — Vsebinska trinaestih glav glavnih mož razrežena in razpoložena v steklenih omaricah

Znano je, da so boljševiki svojemu vodji Leninu postavili mavzolej s prepiranim truplom pokojnika, ki kljubuje razkroju in ki ga vsak dan obiskuje tisoče ljudi. Manj znano je, da so tudi Leninovi možgani razstavljeni in zavarovani proti razpadu. Leninovi možgani, razdeljeni v 31.000 segmentov, so položeni na ravno toliko tisoč steklenih plošč, ki so skrbno registrirane in shranjene v državnem inštitutu antropoloških znanosti. Razen Leninovih so na isti način shranjeni možgani še dveh delavcev revolucije: urednika »Izvestij« Skvorcova-Stopanova in ideologa Gjurupa. Ostalih deset, ki so ovekovečeni na ta nekoliko strahoten način, spada med znane ruske umetnike in učenjake.

Možgani razrežani in nameščeni na steklene plošče, se prav za prav shranjujejo v specialnih kabinetih antropološkega oddelka, v Panteonu pa so samo njih točni posnetki.

Siva možganska masa trinaestih možganov je shranjena v steklenih omaricah na lesenih podstavkih. Okoli posameznih omaric so obešene fotografije možganskih prereзов, pojasnila k posebnosti možganskih struktur ter čisto odlomki posebno znamenitih del, ki so se porodili v tej na videz neznamitni sivi masi. Ta oddelek je poverjen dvema mladima specialistoma v

možganski anatomiji Popovu in Sartsovu, ki jima je dodeljen kot vodja nemški anatom Vogt. Trinaest omaric je polnih, cela vrsta praznih pa še čaka — kakor odprti grobovi —, da sprejme vase maso, ki danes še čuti, misli, ukazuje in upravlja...

Omenjeni učenjaki merijo in z mikroskopom preiskujejo vsebino glav velikih mož, sklepe in dognanja pa bodo izdali šele kasneje, ko bo zbrano še več materiala. Doslej so opazili šele nekatere znake, ki dajo sklepati, da je v njih zapopadna umstvena potenca pokojnikov in ki se po njih razlikujejo od navadnih povprečnih zemljanov. Vendar pa bo treba še leta in leta naporega dela, preden bo prišlo do kake nesporne ugotovitve v tem pogledu.

Ta razstava možganov je najbolj popularni del inštituta in ima vedno množice obiskovalcev. Zavod pa se ne peča samo s proučevanjem možganov posameznih slavnih mož, marveč preiskuje v tem pogledu vse ruske narodnosti. Z vseh strani sovjetske unije zbira svoj material in doslej je zastopanih v tem zbirališču možganov 49 različnih narodnosti. Učenjaki nameravajo izpopolniti in razširiti zbirko do obsega, kakršnega nima noben drugi inštitut na svetu.

Kadio za naglušne vernike

Evangeljska cerkev v Schmargendorf pri Berlinu je vredila radio-slušalke za naglušne ljudi, da jim omogoči poslušanje propovedi.

Hudič ne bo več črn

Glavna ovira misijonskemu delovanju v Afriki je pred vsem okoliščina, da krščanske religije slikajo hudiča in pogublence v črni barvi. Afriški črnici zato raje prehajajo v islam, ki se je zadnjih petdeset let tako razširil, da prodira zmogljivo že po vsej srednji Afriki. Zelo prirodno je, da primitivni afriški rodovi odklanjajo vero, ki barvo njihovega plemena ponižuje na barvo hudiča in pogubljenih duš. Misijonarji ki gledajo vse z vidika večnosti, so že davno opazili, kje je kamen spodbite, zato se že čujejo pametni glasovi, ki hočejo, da se zavrne nim angelom in pogubljenim dušam vzame njih tradicionalna črna barva — vsaj za Afriko.

Katoliški misijonar p. Jos. Bönisch v Kronstadtu piše, da se bo moralo kaj ukreniti, ker črnem ni všeč, da so na katoliških svetih podobah vsi svetniki naslikani belo, hudiči pa črno. »Ali so mar samo črni hudiči in samo belci svetniki«, vzklika prav umestno goreči pater. »Bil bi že čas, da bi se slikarji katoliških podob navdili naseljevali pekel tudi z belimi hudiči in z belimi pogubljenimi.« Kakor nam je znano, imamo že črno zamor-

Okus dam

Je naš mal, kvalitetni pisalni stroj

„ERIK“

v najlepših modnih barvah

Priporočamo ga kot moderno, lepo in koristno darilo.

Zahtevajte slike in opis.

Oglejte si našo izložbo!

THE REX CO.,

Ljubljana, Gradišče 10

(za dramskim gledališčem)

ske mater božjo, težko pa si je predstavljati sv. Trojico v črni barvi, dasi je brez dvoma, da bodo zamorci zahtevali tudi to, brž ko bodo dosegli, da bo hudič bel. Beli hudiči bodo zamorcem vsekakor bolj strašni nego črni, saj so črnici vse do danes imeli dovolj prilike, da se uverijo o brezvestnosti, pohlepu, krutosti in grešni zlobi belcev. Na drugi strani pa satan zopet belcem ne bo tako strašen, ako ne bo več črn. Problem polti peklenskega poglavarja je tedaj le zelo kompliciran.

1.200.000 nezaposlenih na Nemškem

Kakor poročajo uradne statistike, se je število nezaposlenih v drugi polovici prejšnjega meseca na Nemškem pomnožila za 185.000 oseb ali za 18 odst. 30. novembra je prejelo podpora 960.000 moških in 340.000 žensk, skupaj 120.000 oseb.

Turški minister — ponarejevalec

Ali Dönmez, bivši Kemalov trgovski minister, je ponorel svojemu družabniku 2.600.000 dinarjev in pobegnil na sirske ozemlje. Minister Ali je imel že prej opravlja zapor, ker si je bil prisvojil uradni denar.

Ognjeviti tenor in nesrečna pevka

Znana dunajska operna zvezda Marija Jeritza gostuje ta čas v newyorškem Metropolitanu v Puccinijevem »Dekletu z Zlatega zapada«. Ob eni teh predstav se je nje partner tako uživel v svojo vlogo, da jo je dejansko sunil z bodalom v prsa. Dobro, da je bilo bodalo — iz lesa. Navzlic bolečinam je pevka odpela svojo vlogo do konca. V tej operi jo po vsej priliki sploh zasleduje smola.

Ne ravnaite tako kot ta mož, temveč vzemite pri kašlju, hripavosti, bronhijalnem kašlju enostavno

Kresival

Odstrani kašelj in omehčava zasluzenje.

60.000 potnikov in nobene nesreče

Poslovni ravnatelj Švedske zračne prevozne družbe kapitan Florman je te dni sporočil nekoliko podatkov o švedskem zračnem prometu. V šestih letih, od kar so ga uvedli, so tam letala prevozila 358.000 kg raznega blaga in 61 tisoč 200 potnikov. Letos je tehtala zračna pošta 59.400 kg (lani 38.800 kg). Zračni promet na progi Stockholm-Helsingfors je letos narasel za 70 odst. v primeri z lanskim letom. Prihodnje leto uvedejo za kontinentalni promet večja letala za 18 do 20 potnikov. Značilno je, da se na švedskih zračnih progah v vseh šestih letih ni primerila niti ena nesreča.

K uporabi kazencev v Ameriki
Ravnatelj jermine v Auburnu, Jermine, ki je že zelo močan oddelek vojakov izrazil za odločitev kazencev.

Uslužni kirurg

Berlinsko državno pravdnštvo je uvedlo kazensko postopanje proti zdravniku dr. Fischendorju in trgovcu Rudolfu Heskemu. Zdravnik je baje odprl čisto zdravemu »pacientu« trebušno votlino, da bi ta mogel dvigniti visoko zavarovalnino. Seveda sta se bila dogovorila, da si bosta plen po bratovski delila. Pacient pa ni znal molčati in tako bo povedal svoje vti se tudi pred sodniki.

Bacil influence odkrit

Iz Chicaga poročajo, da je mlademu profesorju bakteriologije na tamošnjem vseučilišču dr. Falku uspelo odkriti bacil influence in primeren serum proti njemu. Poskusi, ki jih je izvršil na opicah, so uspeli popolnoma. To odkritje bi bilo silno važno, saj je influenza v Evropi samo lansko leto pobrala 17.000 oseb. L. 1918 na celu 112.000. Žal, pa je že marsikdo trdil, da je »odkril« nevarni mikroorganizem, izkazalo pa se je doslej še vedno, da so se odkritelji zmotili.

Za dekoriranje

dvoran in salonov, za veselice, slavnostne prireditve itd. se priporoča
IVAN ŠIMENC, LJUBLJANA
Lepi pot 24 Telefon 3044

Pietro Card Gasparri

Ostavka vatikanskega zunanjega ministra

Kardinal Pietro Gasparri, ki vodi papeško zunanjo politiko in ki je eden izmed najodličnejših papeških diplomatov, se boče odpovedati svojemu mestu zaradi visoke starosti.

Z raketo v svetovni prostor

»Pester Lloyd« poroča, da je neki madžarski elektrotehnik po imenu Laszlo Laszlo izvršil uspele poskuse z novo raketo, ki jo žene centrifugalna sila. Gonilni plin se ne razvija iz kakšnega eksploziva, temveč po novem, radioaktivnem postopku, o katerem pa noče Laszlo nič podrobneje govoriti. Izumitelj se je namenil zgraditi sedaj 15 m visoko in 6 m široko raketo, s katero se bo podal sam na kobiljivo vožnjo v svetovno prostornino.

Spomenik materi

Benetke so razpisale mednarodno nagrado 25.000 lir za načrt spomenika ali reliefa, ki bi najbolje simboliziral idejo materinstva. Umetnikom je dana pri zamisli motiva popolnoma prost roka. Načrta sprejema Mednarodna umetnostna razstava v Benetkah, ki bo priredila njih skupno razstavo in izbrala najboljšo delo.

Mate:

Pismo

Prav veseli me, da Te zanimajo moje »duhovite oslarije«, kakor stoji tu črno na belom. O prvem sicer nisem prepričana, a drugo me preveč od nog do glave. Posebno takole popoldne, v topli sobi, ko sama sedim ob pisalniku. Po zraku se vije dim cigarete in se bori z duhovni kosila, ki so časih zelo trdovratni. Nekaj časa zasledujem to borbo in sprašujem za svet centralni organ svojega premilega obraza, nato se pa mahoma odločim in z dušo polno plemenitega zanosa, da pomagam slabijemu — prižgem drugo cigareto.

Sicer veš, da ne vdiham in da to po ostri sodbi pravih tobakarjev sploh ni kajenje. Pa nič ne de: naj gre dim kot resen in nad vse važen delavec skozi pljuča, ki jih sčasoma z neomajno vztrajnostjo prepoji s sajami, ali pa naj kot površen lahkoživček samo zakroži po ustih in tako zopet smukne v svobodo, vedno pride čas, ko se Ti pokada pod nosom. Če slučajno ne čutiš, se zabavaš s tem, da zasleduješ te oblake, ki odnašajo s seboj Tvoje misli — seveda, če jih imaš kaj v sebi. Če jih pa nimaš, boš najbrže v prijetni zavesti polnega želodčka samo podza-

Božični dnevi

pri trdki Dr. go Schwab
za vsa oblačila 15% popust

Tjulenj na sprehodu

Ljudje, ki so stopali te dni po ulici Victorja Hugoja v Parizu, so bili pričeno navadnega dogodka. Neki mesar je imel v izlozbi svoje prodajalne mladega tjulnja, ki mu je vabil klijente. Sčasoma mu je postalo predolgčasno v tej vlogi, pa je kratkotalo razbil svojo tesno, stekleno kletko, skočil na ulico in odrzel z naglico, ki bi mu je nihče ne prisodil, na promenado. Seveda je, potegnil pri tisti priči cel rep razposajenih otrok za sabo, a pestunje, ki so jih spremljale, so prestrašeno vikale. Po daljšem času je privabil spektakel dva krepka stražnika, ki pa sta imela dokaj posla, preden sta razočarano žival spravila h gospodarju nazaj.

Dolge trepalnice — znak bolezni

Dolge trepalnice so veljale vedno kot znak lepote, a sedaj se je pojavil neki japonski zdravnik, ki nam kviri veselje nad njimi s trditvijo, da so znamenju zdravstvenih nerednosti v organizmu. Zdravnik, dr. Tanaoki z otroške klinike na vseučilišču v Kijuju, je opazoval dve leti kakšnih 7000 otrok in je opazil, da niso prav zdravi, če so jim trepalnice dolge. Trepalnice zdravih otrok zrastejo v prvem letu do dolžine 3 mm, pri skrofuloznih pa do 6 mm. Dr. Tanaoki ne ve, kje bi tičal vzrok za ta pojav.

20.000 km brzojavnih vodov na Češkoslovaškem

Po zadnjih statistikah razpolaga Češkoslovaška z 20.652.626 m brzojavnih vodov, za kar so porabili 130 tisoč kilometrov žice. Na Češkoslovaškem oddado vsako leto povprečno 16 milijonov brzojav.

vestno gledal, kako se izgublja dim pod stropom, in kot zadovoljen človek zadremal. In prav imaš; ustvarjen si za dremanje in predremal boš življenje, ki se bo zate slikovito kot lžanska cesta izgubljalo v daljavo. Sicer ti pa naivno ni dolgčas, saj imaš veliko tovarišev, ki ti s prijetnim kramljanjem krajšajo pot. To zabavo preveva tudi le ena ogromna skrb, namreč ona za slamo v sosedovem očesu. Z opozarjanje nanjo in ponosni ste na to, da jo tako hitro zagledate!

Vidiš, kako Te dolgočasim, a vsega tega je kriva cigareta. Praviš, da me v družbi ne bi spoznal, kdor me pozna samo iz pisem? »Kakor da ne bi znala šteti do pet!« Trda in okrutna je ta beseda, a na žalost ne morem iz svoje nežne kožice, ki mi jo je usoda poklonila, ko mi je odprla vrata v to lepo življenje. Nisem namreč v sorodu z onim dičnim svetopisemskim možem, ki je, ne oziraje se na desno ne na levo, značajno in samozavestno korakal in vpil po puščavi. Vztrajen je bil, vreden, govoril je in razlagal, dokazoval, prepričeval, a puščava je ostala puščava in glas vpločnega je po prvem zmagoznem poletu klavirno zamrl za kakim kaktusom. Ne, ta mož mi je tuj! Jaz potrebujem odprtega ušesa in razum, kakršen je Tvoj, potem

COLUMBIA Moderne gramofone

ENGLISH IMPORT

in plošče

v največji izbiri

dobite pri

TEHNIK

Josip Banjai

Ljubljana

Miklošičeva cesta št 20

v palači O rožnega urada

(nasproti sodišča)

Prodaja tudi na obroke! Sol.dna postrežba!

še lahko štejem in ne samo do pet in dalje, ampak na razpolago Ti je vsoljna algebra nagajivosti in hudomušnosti — ali, če hočeš — duhovitosti.

Dnevne novice? Mnogo jih je in zanimivih. Pred vsem Te bo zanimalo, da je tukaj prijateljstvo jako razvito. To dokazuje slučaj gospe Motovilčeve, ki ji je prijateljica prinesla dobrohotno opazko njene znanke tako lepo prikrojeno in zaokroženo, da je postala kar čez noč črno obrekovalje. Gospa Motovilčeva, ki je, kakor veš, silno razburljiva, se je nato seveda povsod zgražala nad znanko in to so porabile druge prijateljice, da so ji hitro povedale, kar so imele same o njej na srcu. Seveda pa so bile to vse oficijelne izjave omenjene znanke, ki zdaj lahko tekmuje s kitajskim črnolom! Namen je dosežen in sovraštvo poganja bujno listje in dišeče cvetje.

Kar se tiče naših zakonskih žena, so silno navezane na svojo drugo polovico, kadar se le ta naveliča raznih ljubeznivosti boljšega dela in si hoče spet priboriti prostost. V ta namen prijazno pohara, če tega ne bi bilo moči sporazumno doseči. Tedaj se pa v ženi mahoma zbudi plemenitost: se razvija, raste in jo končno popolnoma zalije: tega ne storim nikdar. Čenrav vem, da sva si bolj tuja kot Culukafer

in Samojed, zakaj tega mi moja plemenita prav ne dopušča. In posledica? Odvetniški stan se bolj in bolj množi.

Ja, skoraj bi bila pozabila! Naše dame namreč silno skrbijo gospa Svedrova, ki ima spet novo obleko, že tretja v dveh mesecih! Odkod neki, on vendar ne zasluži toliko! In ložo imajo tudi v gledališču in dr. Muholovec je pri njih kuhan in pečen! Čudno da mož nič ne reče in to tako mirno gleda. Prav za prav bi bila pa dolžnost vsakega poštenega človeka, da mu odpre oči in — zgodilo se je. V današnjem časopisu lahko bereš vest, da je morala poštna uprava postaviti novega pismoštevca, ker je prvi, ki je nosil pošto k Svedrovim, omagal pod težo pisem brez podpisa in se nahaja sedaj v Invalidnem domu.

In vso to ljubeznivost, prijateljstvo in plemenitost ohranja ravno danes prijazno decembrsko solnce, ki je sicer oh tem času redek gost pri nas. Zvabilo me je že jutraj na višino, odkoder sem občudovala naše bele velikane, ki se, obliči s solncem, vzpenjajo tako visoko pod nebo in nimajo ničesar skupnega z meglenim mestom pod menoj...

Au, cigareta me je spekla, dim se je zehnil pod stropom... in misli so mi pošle.

Arthur Bernaud

BELFEGORPastorovski roman
DRUGI DEL

Prismojena žena je odšla s svojim možem, ki jo je jel že v predsojbi tiho oštevati.

Gospodična Bergenova je vzdihnila.
»Videl sem, da vas spravlja ob potrtjenje.« je izpregovoril Chantecoq. »Zato sem skušal pomagati, da se je prej iznebite.«
»To ste tudi dosegli, gospod Chantecoq. Sprejmite mojo najlepšo zahvalo!«

»Prav nič nisem dvomil, da je ta istorija o valoškem zakladu samo vaša pravljica,« se je oglašil Maurice de Thours.
»Nikakor ne!« se je upril kralj detektivov. »Povsem resnična je.«
»In nadzornik Menardier vam je rekel, da je krivcu na sledi?«
»Za danes popoldne ob 5. uri mi je celo napovedal sestanek na policijskem ravnateljstvu, da mi pove njegovo ime.«

»Ali pojdete?« je vprašala družabnica.
»Seveda!«
»Tedad boste gotovo odložili svojo preiskavo?« je menil gospod de Thours.

»Ne, saj zato sem prišel.«
»Tega ne razumem.«

»Sevar je vendar preprosta, dragi gospod,« je spet pričel detektiv. »Menardier misli, da ima Belfegorja že v pesteh, ali vsaj, da ga bo kmalu imel. Jaz s svoje strani sem pa prepričan, da je ubral krivo pot in da bo storil veliko napako. Zato nadaljujem svojo preiskavo. Iz tega razloga,« je končal Chantecoq, »bi rad dobil od gospodične Desrochesove nekaj pojasnil.«

»Na žalost to ni mogoče,« je odvrnila Skandinavka. »Ona vas ni ne bi slišala. A morda lahko odgovorjam jaz namestu nje.

Simona mi ničesar ne prikrije.«

»Če je tako, gospodična,« je rekel veliki detektiv, »tedaj bi vam takoj zadal velepomembno vprašanje.« Ali so pisma, ki so jih ukradli gospodični Desrochesovi, taka, da bi mogla koga kompromitirati?«

Gospodična Bergenova je trenutek pomislila. Nato je dejala:
»Resnici na ljubo moram priznati, da je v pismih, ki mi jih je kazala Simona nekaj mest, ki bi utegnili postati neprijetna za pisca.«

Hotela je nadaljevati — a tedaj je vsa prepadena prihitela so-barica in viknila s tresočim se glasom:

»Hitro, hitro! Gospodični je slabo!«

Elza Bergenova je planila skozi vrata. Maurice de Thomas je stekel za njo in s praga zaklical Chantecoq:

»Oprostite, gospodi!«

Detektiv se je lahno naklonil in odvrnil:

»Narobe, jaz moram prositi oprostjenja... Nisem vedel, da je gospodična Desrochesova tako bolna.«

»Izgubljena je!« je zamrmral Maurice de Thours.

»Izgubljena je!« je zamrmral Maurice de Thours.

Spremil je Chantecoq v vežo, kjer je komornik jadrno odprl vrata. Maurice de Thours se je z dolgimi koraki vzpel po stopnicah, ki so vodile v prvo nadstropje.

Ko je stopil v Simonino sobo, so si Elza Bergenova, Juliette in usmiljenka pravkar prizadevale, da bi zadržale mlado ženo v postelji.

V strašnem deliriju, z zaviranimi očmi in spačenim obrazom je Simona klatila z rokami in vpila:

»Prihazen! Vidim jo! Tukaj je! Tukaj!...«

Z nepričakovanim naporom se je iztrgala rokam, ki so jo zadrževale in planila k oknu, kakor da se hoče strnoglaviti na vrt.

Gospodična Bergenova in usmiljenka sta jo komaj ukrotili in potolžili na sofo. Simona je zdaj obnemogla ter objezala z zaprtimi očmi.

Maurice de Thours je naglo pograbil steklenko z dišečo soljo, ki je stala na nočni mizici, in jo podal usmiljenki. Čez nekaj trenutkov se je Simona spet zavedela.

»Jacques!« je zamrmrala s šibkim glasom, v katerem je še odmevala neizmerna bol. »Jacques!«

Zivčno je stisnila Elzi Bergenovi roko in jecaje dodala:

»Povejte mu, da mu odpustim!«

Nato ji je pala glava na prsi in zavest jo je spet zapustila.

6. poglavje

Po navodilu, ki ga je dobil od Chantecoqa, se je Jacques skril v vili ob Verzyjskem drevoredu. Pierre Gautrais je s svojima danskima dogama neprestano stražil hišo. Novinarju so bili urodi s sobo v prvem nadstropju. Dogovorjeno je bilo, da bo ostajal za dne v majhnem salonu, čigar okno je gledalo na vrt za hišo. Iz posebne opreznosti so bili v tem prostoru spustili zavese.

Koleta je bila vzela iz dobro založene očetove knjižnice nekaj knjig, o katerih je mislila, da bi utegnile gosta zanimati. Prinesla jih v salon, kjer je imel Belfegarde zavetišče.

Mladi novinar se ji je živahno zahvalil za to rahljotno pozornost.

»Bojim se, da vam ne bi bilo dolgčas,« je dejala Koleta.

»Meni, gospodična?... To je nemogoče, posebno kadar ste vi tukaj.«

Koleta je lahno zardela in odvrnila glavo. Belfegarde je pomolčal... Njegov pogled je izražal globoko otožnost... Orenka misel mu je grbančila čelo.

»Gospodična,« je dejal, »morda sem vas nehoti užalil?«

»Nikakor ne,« je odvrnila Koleta, ki se je bila spet pomirila.

»Če je tako, tedaj dovolite, da vam povem...«

»Da, govorite!...«

V teh dveh besedah je toliko mehikobe, nagnjenja, zaupanja in dobrote, da se je Jacques osrečil in jel govoriti o tistem, česar se pravkar še omeniti ne bi bil upal.

Razveseljivo in poceni**božično darilo za deco**

so mladinske knjige s številnimi slikami in hudomušnimi prigodami, kakor so n. pr.

Prigode porednega Bobija – Prigode gospoda Kozamurnika – Stanko in Janko – Skok, Cmok in Jokica – Princeska Zvezdana Sinko Debelinko

Vsaka knjiga stane Din 12.— in se jih dobi v Ljubljani:

v oglašnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici — v Tiskovni zadrugi v Prešernovi ulici — v Ekspozituri »Jutra« na Celovski cesti — v Mariboru in v Celju pa v tam. podružnicah »Jutra«.

Po pošti jih razpošilja po Din 14.— za knjigo Uprava »Jutra« v Ljubljani, Knafljeva ul. 5.

Znesek je vpslati v priporočenem pismu, da odpade pristojbina za povzetje.

ROČNE HARMONIKE
DIREKTNO IZ TOVARNE
IZREDNO POCENI

NOVI POVEČANI CENIK

JE IZSEL ZAHTEVAJTE
GATER SI OGLEJTE NAŠE
NAJNOVEJŠE HARMONIKE
DOBITE GA ZASTONJ.

ROČNE HARMONIKE
OD DIN. 85.— DALJE

NAJVEČJA ODPR. TVRDOKA GLASBIL V JUGOSLAVIJI
MEINEL & HEROLD.
TOVARNA GLASBIL IN HARMONIK

KROMATISKE HARMONIKE
OD DIN. 1.590.— DALJE

PODR. MARIBOR ŠT. C-101

Lasje so Vaš kras in zdravje

Dolžni ste skrbeti za njih nego in za pospešitev rasti. Ines vsebuje moči, ki dajejo onemoglim lasnim koreninam novih, življenjskih sil. Lencik stane Din 38.—. Dobi se v vseh drogerijah, parfumerijah in brivskih salonih. Po povzetju razpošilja: »Ines«, Ljubljana, Merosodna ul. 11.

Za takojšen nastop iščemo

uradnika

mladega, neoženjenega, za obračunavanje blaga in kontranje, kateri je dobro verziran v knjigovodstvo in računovodstvu. Ponudbe je poslati na

Domače tovarnice predenja i tkanja „Dugaresa“.

Kupuite knjige v Tiskovni zadrugi!

Božična darila

nudi c. njenim odjemalcem tvrdka 16862

F. M. Schmitt

Pred Škofijo 2 Ljubljana Lingerjeva 4

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

Tretorn

vrhnje čevlje in snežne čevlje

danes vsakdo kupuje, ker je postala ta znamka radi svoje odlične kvalitete in elegantne fazone ljubljencek vsega sveta.

Zahtevajte samo
»TRETORN« vrhnje in
snežne čevlje!

Znižane cene za Božič

Oglejte si igračne in otroške vozičke, trikotke, holenderje, male avtomobile, šivalne stroje naj-novejša dvokolesa, pnevmatiko itd. Velika izbira. Prodaja na obroke. Ceniki franko. »TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Oblastveno koncesijonirana

ŠOFERSKA ŠOLA

I. GABERŠČIK, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 52. Praktični in teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov in praktične vožnje z zaprtim in odprtim avtomobilom. — Poučujem tudi privatno. 16959

Ilirija koka

Domačka c. 44.
Telefon 28-29

RADIO FR. BAR

LJUBLJANA, Mestni trg 5

daruje za Božič 120 detektorskih aparatov Kapsch & S.

vsakomur, ki kupi eno izborno slušalo in sicer: Superphone, Sco ali Tungsram Ideal, 1 kristal ter antenski material po brezkonkurenčnih cenah cenika trvdke.

Preprodajalci so izključeni od te akcije!

V zalogi vse vrste samo najmodernejših aparatov! — Zahtevajte cenik 1930.

Zahva'a.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremljali našo ljubo nenadomestljivo soprogo in mamo, gospo

Marijo Sušnik

na njeni zadnji poti se iskreno zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo gospodu dr. Jenšteru za njegovo požrtvovalno zdravniško oskrbo, velečastiti duhovščini za častno spremstvo, poveljskemu društvu »Zvon« za ganljive žalostinke vsem mnogobrojnim darovalcem prekrasnih vencev in šopkov, ter vsem onim, ki so ob tej težki izgubi z nami sočustvovali.

Trbovlje, dne 14. decembra 1929.

16972

ZALUJOČI OSTALI